

DELPHINE
LECOMPTE

Beschermvrouwe
van de
verschoppelingen

iii

2022
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

INHOUD

PROLOGEN 7

DEEL 1 29
kunst

DEEL 2 75
woede

INTERMEZZO'S 137

DEEL 3 157
voodoo

DEEL 4 223
ontroering

BRIEVEN 293

EPILOGEN 399

PROLOGEN

CALAMITY JANE EN CAMILLE CLAUDEL

Mijn eerste twee vrouwelijke rolmodellen waren Calamity Jane en Camille Claudel.

De eerste leerde ik kennen in het gelijknamige stripverhaal van Lucky Luke.

De tweede leerde ik kennen in de gelijknamige film van Bruno Nuytten.

Ik was zes toen Calamity Jane op mijn radar verscheen en tien toen ik Camille Claudel zag op het grote scherm.

Voorals die laatste heeft een stevige indruk op me achtergelaten.

Of misschien is het juist om te zeggen dat ik verliefd werd op Isabelle Adjani die Camille Claudel vertolkte in die rauwe verguisde slecht behandelde film.

Ik zag de film met mijn slimme verstrooide hooghartige snobistische moeder in cinema Minerva in De Panne.

Ik voelde me slecht die dag, ik had veel last van de vochtige eczeemplekken op mijn onderrug en aan de binnenkant van mijn knieën.

Mijn moeder kocht ijspralines voor mij, maar ik werd zodanig opgeslorpt door de droefgeestige gewelddadige gekwelde sensualiteit van Isabelle Adjani/Camille Claudel dat ik de ijspralines vergat en liet smelten in mijn schoot, en toen de lichten aangingen jouwden de andere vijftien cinemabezoekers en mijn moeder me uit omdat voedselverspilling als een grote zonde werd beschouwd in De Panne.

Groter dan incest en middelmatigheid.

Groter dan corruptie en materialisme.

Veel groter dan rassenhaat en hoogmoed.

Na de film maakten mijn moeder en ik nog een lange strandwandeling.

Het was winter en de zon ging bombastisch en adembenevend felkleurig onder, een combinatie van de wirwarschilderijen van Turner en de caleidoscopische kermislollies die ik altijd als troostprijs kreeg na de kamelenrace.

Ik probeerde te genieten van het spektakel, maar mijn moeder stoorde me met haar geroddel over mijn bittere drankzuchtige vader in het verre Gent, en ze imiteerde gemeen zijn geconstipeerde misnoegde krakkemikkige zangstem.

Het werd donker en in de duinen at mijn moeder een marsepeinen varkentje met een chocolade geldstuk in zijn rug geprest.

Ze deelde het varkentje niet met mij.

Ik keek begerig en ongegeneerd, als een hongerige Armeense landloper zonder zelfrespect, naar het glanzende marsepeinen dier en vroeg: 'Waarom krijg ik geen stuk?'

Mijn moeder zei bitsig: 'Jij hebt vandaag al genoeg geknoeid met voedsel.'

De veelgeplaagde ezeldrijver kwam bij ons zitten, hij negeerde mij en streeelde de dijen van mijn moeder.

Ik vroeg: 'Waarom streele je mijn dijen niet? Zoals je vorige week deed in de bunker? En na mijn eerste communiefeest op het parkeerterrein van het bankroete zonnebankcentrum Kon-Tiki Wiraqocha, toen deed je het ook! Het was zalig en ik smeekte om meer en je noemde me een smerig blasfemisch onuitstaanbaar tegendraads spook, maar het was liefdevol bedoeld en toen likte je mijn...'

'Zwijg!' riepen mijn moeder en de veelgeplaagde ezeldrijver in koor.

Ik zag dat ze van me walgden en het deed pijn.

Mijn moeder veerde op en ging er bruusk vandoor.

Ik bleef zitten en de veelgeplaagde ezeldrijver deed een zorgeloze alpaca na om me op te vrolijken.

Daarna likte hij mijn vagina, maar ik kon me niet concentreren.

Ik dacht aan Camille Claudel, uitgespuwd en gecolloqueerd door haar naaste familieleden.

Voorvoelde ik toen al dat het mij ook te wachten stond, haar akelige droefgeestige onrechtvaardige lot?

Of heb ik er alles aan gedaan om even koppig en provocatief en eenzellig en achterdochtig en compromisloos en brutaal en schandalig als Camille Claudel te worden?

De veelgeplaagde ezeldrijver staakte het likken en ik stond op en liep plotseling gehaast naar het huis van mijn grootouders.

Mijn moeder was weg, ze was reeds teruggekeerd naar Gent.

Daar woonde ze en werkte ze.

Ze gaf Franse les aan dorre mercantiele fantasieloze studenten bedrijfsbeheer.

Ze verachtte haar studenten omdat haar studenten ijdel en sportief en inhalig waren, en omdat ze struikelden over de Franse woorden voor 'kikker' en 'slede' en 'vrouw' en 'zadel' en 'leeftijd' en 'winter' en 'gips' en 'dwerg' en 'ondankbaarheid' en 'pannenkoek'.

Maar als er een student stierf in een auto-ongeluk of zelfmoord pleegde, dan ging mijn moeder altijd plichtsbewust naar de begrafenis en dan vergaten de klasgenoten van de overleden student dat mijn moeder een genadeloos krenk was, en na de begrafenis boden ze mijn moeder altijd mescal en nougat en een eenmalige orgie aan.

Mijn grootouders waren opvallend zwijgzaam die avond. Door het bezoek van mijn moeder, hun agressieve dochter?

Ik sprak honderduit over Camille Claudel/Isabelle Adjani, maar ze waren in gedachten verzonken en mijn grootvader prikte met zijn tandenstoker kleine gaatjes in een perzik, en hij gaf me uiteindelijk vier smoezelige groezelige bankbiljetten zodat ik naar bed zou gaan.

Ik ging naar bed en las voor de honderdste keer *Calamity Jane* van Lucky Luke.

Ik herinner me dat ze lang en lelijk was en constant grijnsde, maar of ze een laso en een pistool had dat ben ik vergeten.

Ze kon alleszins haar mannetje staan en ze had geen kinderen.

Ze dronk excessief, maar dat hoefde niets te betekenen: mijn grootmoeder dronk ook excessief en mijn grootmoeder was allesbehalve een baldadige onstuimige blijmoedige vrijgevochten outlaw.

De volgende dag ging ik met de vier bankbiljetten naar de videotheek in de Meeuwenlaan.

Ik huurde drie films van Isabelle Adjani: *L'Été meurtrier*, *La Reine Margot*, en *Possession*.

Ik hield vooral van *L'Été meurtrier*.

Van de hoes, bedoel ik dan. Want mijn grootouders zeiden dat ik te jong was voor de films en ze namen de cassettes in beslag

Op de hoes van *L'Été meurtrier* ligt Isabelle Adjani op haar buik op een strandhanddoek.

Ze heeft donkere weelderige krulletjes en ze kijkt zwoel en gekwetst in de lens.

Nee, niet gekwetst, eerder gazelleachtig opgeschrikt.

Mijn grootouders wierpen de drie cassettes in de open haard en ik kreeg een enorme boete van de videotheek.

Het was nonkel Wilfried van Veurne die de boete uiteindelijk heeft betaald, soms (wanneer hij zijn vrouw en zijn zoon niet afranselde) was hij de engel en de vredestichter van de familie.

Ik ging een tijdje later naar de bibliotheek van De Panne, op zoek naar boeken en krantenknipsels over Camille Claudel.

Ik kwam thuis van een koude kermis.

Ik vroeg aan mijn grootmoeder: 'Zijn de beeldhouwwerken van Camille Claudel eigenlijk de moeite waard?'

Mijn grootmoeder glimlachte wrang en geheimzinnig, deed alsof ze diep nadacht en zei ten slotte ongeduldig: ‘De moeite waard, de moeite waard, wat jij je allemaal in je hoofd haalt! De beeldhouwwerken van Camille Claudel zijn knullig en waardeloos.’

Mijn grootvader kwam een beetje later terug van zijn wekelijkse fazantenjacht.

Ik vroeg hem: ‘Moet ik een voorbeeld nemen aan Calamity Jane, opa?’

Hij lachte luid en aanstekelijk, hij bulderde: ‘Ja!! Neem een voorbeeld aan haar!’

En in de tuin gaf hij me mijn eerste geweerles.

De zon ging onder en ik schoot een kogel door mijn grootmoeders nachthemd aan de waslijn.

Het was prachtig, ze had dood kunnen zijn.

OP TAALKAMP

Mijn moeder had snobistische trekjes: ze vulde haar huis met zeefdrukken van Raoul De Keyser, met pepervaatjes en wc-borstels van Philippe Starck en met stoelen en zetels van Le Corbusier en Eames.

Ook ik moest voldoen aan haar beeld van de perfecte wel-opgevoede gesofisticeerde beheerste twaalfjarige: ze stak me in kleren van Benetton, dwong me om van Ingmar Bergman te houden (het is nooit gelukt), liet gruwelijke metalen blokkjes plaatsen op mijn tanden waar niets mis mee was en ze sloeg me wanneer ze me betrapte op een vreetbui met bokkenpootjes en baconchips.

Ze was als de dood dat ik een dikke vrolijke vulgaire sensuele puber zou worden.

We spraken Frans in de keuken en in de Veldstraat.

Mijn sombere mompelende hypochondrische stiefvader mocht niet weten dat we Frans spraken, hij kwam uit een Vlaams-nationalistisch gezin en hij had als student geijverd voor het Nederlands als voertaal in de universiteit waar hij... Romaanse filologie studeerde!

Zowel het snobisme van mijn moeder als de grillige ambigue ideologie van mijn stiefvader bevestigde wat ik al een tijdje wist: volwassenen waren krank en wispelturig en hypocriet.

Ik hield van de taal Frans, maar ik hield niet van het Frans dat ik had gehoord in de zeilclub van De Panne: het schabouwelijke opzichtige Frans van verwende notarisvrouwen, narcistische makelaars, naargeestige bontmagnaten met verzonnen Wit-Russische voorouders en pafferige limonadetycoons met dure glanzende mocassins en vlinderhondjes wier frêle pootjes nooit de grond mochten raken.

Toen mijn moeder Frans met me begon te spreken ver-

dween mijn liefde voor die taal volledig.

Ik gebruikte opzettelijk de verkeerde lidwoorden (ik zei koppig ‘un abeille’, ‘un table’, ‘la bateau’, ‘le vache’), ik weigerde de Franse werkwoorden te vervoegen (‘je voire’, ‘tu manger’, ‘elle jouer’, ‘nous finir’, ‘vous avoir’, ‘ils être’) en ik sprak de letter r uit met de punt van mijn tong: hard, boers en alveolair.

Mijn moeder zond me ten einde raad op taalkamp.

Ik was de vreemde eend in de bijt.

Ik was het enige kind van gescheiden ouders, het enige kind met een haviksneus en eczeem.

Ik wist meteen dat ik het taalkamp zou haten en veel heimwee zou hebben.

We kregen kamers toegewezen, nee geen kamers, kotjes, slechts van elkaar gescheiden met dunne witte gordijnen.

Mijn onbedaarlijke huilbui was hoorbaar voor iedereen.

‘Elle pleure,’ zei mijn pesterige overbuur treiterend, met veel leedvermaak.

Ik schreeuwde: ‘Nee!! Ik pas pleurer! Ik chanter, insensitive wankers!’

Ik was een heel kwaad kind en ik vloekte als een metaalarbeider uit Birmingham.

Om te bewijzen dat ik niet huilde begon ik ‘Children of the Grave’ van Black Sabbath te zingen, maar het was te moeilijk (de structuur van het liedje was te lijk en te slepend voor mij) en dus schakelde ik over op ‘Love Her Madly’ van The Doors.

Dat klonk fantastisch. Ik klonk fantastisch.

Ik werd gestraft door monitrice Esther.

Het was verboden om een andere taal dan het Frans te gebruiken en dus moest ik buiten op het rugbyveld afval rapen.

Ik zong niet meer, maar ik huilde ook niet meer.

De sportleraar kwam me gadeslaan, hij had een guitige blik, borstelige wenkbrauwen en een tatoeage van een mismaakte griffioen op zijn bovenarm.

Ik was op slag verliefd en ik probeerde hem te verleiden.
Knullig, ik wist nog niets.

Ik vroeg: 'Voulez-vous caresser mon ventre?'

Hij grinnikte en zei geheimzinnig: 'Later, in het woud.'

Hij zei 'woud'. Niemand zei 'woud'. Iedereen zei 'bos'.

'Woud' klonk prachtig. Sprookjesachtig en een tikkeltje sinister. Ronduit roofzuchtig en pervers.

Ik maakte er weer te veel van.

Ik ging verder met afval rapen.

De slome lankmoedige mollige monitor Thierry kwam me halen voor het avondmaal, hij was aardig en sprak honderduit over mijn zotte tante Katrien, met wie hij blijkbaar een hete zomer in De Panne had beleefd toen hij twintig was en zij vijftien.

Hij hield nog steeds van haar.

Maar toen ik hem vertelde dat ze haar lange knoestige robuuste vlechten had afgeknipt en dat ze zich liet koeioneren door een bitter gefrustreerd advocaatje dat boeken over de Inca's en over middeleeuwse folterinstrumenten verzamelde maar de boeken nooit inkeek, toen keek Thierry beteuterd en ontgoocheld.

Hij voelde zich gekwetst en verraden.

'Blessé et trahi!'

O wat klonk dat groots en nobel en strijdlustig en zielsverheffend in het Frans.

Ik vroeg: 'Voulez-vous caresser mon ventre?'

Thierry antwoordde praktisch en bondig: 'Ik zal je buik strelen om drie uur 's nachts, kamer 208. Niet kloppen, gewoon binnenkomen en in mijn bed kruipen.'

Ik kreeg geen hap door mijn keel in de kantine, maar achteraf verslond ik op mijn bed in de slaapzaal achter de dunne witte gordijnen een zak zure beertjes, een pak suikerwafels en een gebroken chocolade kip die zat te broeden op een intacte chocolade mand.

‘Elle bouffe,’ hoorde ik mijn pesterige overbuur fezelen tegen haar beste vriendin, wier bitsigheid door haar kreupelheid aan scherpte en geloofwaardigheid verloor.

Ik zag hun silhouetten, ze waren al echte vrouwen met brede heupen en gigantische borsten.

Ik was vooral jaloers op die borsten.

Alle meisjes en vrouwen die ik tegenkwam hadden vanzelfsprekende pronte borsten, maar de mijne bleven klein en bespottelijk, mijn stiefbroer Jan noemde ze ‘muggenbeetjes’.

Deze keer schreeuwde ik nog luider: ‘Nee!! Ik pas bouffer! Ik danser, mean spirited cunts!’

En ik begon als een bezetene gordijnen van de rails te trekken, de hele slaapzaal rond.

Tot ik bij de kraag werd gevat door monitrice Tiffany, bijgenaamd ‘de emmer’ (ik weet niet waarom).

Ik werd opnieuw gestraft, deze keer moest ik de badkamer en de toilethokjes dweilen.

Ik dweilde tot middernacht.

Uitgeput viel ik in slaap.

Om zeven uur werd iedereen met een megafoon wakker gemaakt door de directeur van het taalkamp, een akelige snuivende man die als twee druppels water op Mengele leek.

Ik had mijn afspraak met Thierry gemist.

Schuldbewust raakte ik zijn schouder aan in de kantine, hij verslikte zich in zijn pistolet met abrikozenconfituur.

Maar hij herpakte zich al gauw en vroeg: ‘Wie ben jij? Wat wil je? Mag ik niet op mijn gemak ontbijten?’

À l’aise.

Dat was een nieuwe uitdrukking voor mij.

Ik wurmde me tussen een blonde korzelige tweeling en maakte vijf croissants met appelstroop soldaat.

Iedereen vond mijn vraatzucht walgelijk.

In de voormiddag kregen we les, ik zat dankzij mijn moeder tussen de bollebozen.

Ik deed mijn best en kreeg veel complimenten van de verrukkelijke veel te ernstige jonge professor die het Tourette-syndroom had en soms vloekte als een metaalarbeider uit Birmingham.

Maar hij kon er niets aan doen.

Omdat ik uitblonk in de klas werd ik nog meer gehaat door de andere kinderen.

In de namiddag was er eerst sport: lopen en basketbal.

Daarna bezochten we een boerderij.

Dieren! Heerlijk!

Ik stak mijn hand in de muil van een kalfje, het kalfje zoog gulzig en ik voelde me een moeder.

Of terug in de baarmoeder.

Ik voelde me veilig en verzaligd. Gekoesterd.

Op de terugweg werd ons groepje in het nauw gedreven door een spichtige angstige zwerfhond.

Ik streeelde het miserabele uitgemergelde beest.

Iedereen riep panisch en hysterisch: ‘Tu vas mourir!!!’

Maar de hond likte vriendelijk mijn hand en ik zei lacherig: ‘Nee, silly twats, vandaag ga ik niet sterven.’

Eigenlijk werd er geroepen: ‘Le chien va te mordre!!!’

Maar dat betekende niets, dat begreep ik niet.

Pas een jaar later zou ik te weten komen dat ‘mordre’ bijten betekent, en dat het niets te maken had met mourir.

Toen was het nog maar vijf uur, tijd om te bidden.

Ik weigerde.

Avondeten.

Ik weigerde.

Auditie voor een musical.

Ik wilde de rol van de sheriff.

Ik mocht een vis spelen.

Het was een rare musical: het ene gedeelte speelde zich af in het Wilde Westen en het andere gedeelte speelde zich onder water af.

Alle populaire meest gebruikte meest welgestelde kinderen met de beste tanden en de kleinste neuzen kregen een rol in het gedeelte van het Wilde Westen.

Zij hadden ook de mooiste kostuums, de slimste dialogen en de beste grappen.

Ik moest mijn twee benen in één pijp van mijn lichtblauwe pyjamabroek wurmen en toen was ik zagezegd een profetische vis.

Ik moest een gedicht van Jacques Prévert voordragen.

Mijn moeder haatte Jacques Prévert.

Ik kreeg overigens elke dag een kunstkaart van mijn moeder.

Terwijl ik ploeterde en afzag op taalkamp, zette zij de bloemetjes buiten in Parijs.

Het was haar gegund.

Mijn favoriete kaart was een paardenrace van Degas. De race moest nog beginnen, er was een jockey die zijn paard maar niet in bedwang kreeg.

Het was prachtig, woest. Je kon enkel de ruggen van de jockeys zien en toch was het overduidelijk dat ze corrupt en gevaarlijk en charmant en onweerstaanbaar waren.

Na een week kwam Thierry eindelijk zijn excuses aanbieden, en we maakten een nieuwe afspraak.

Die nacht streelde hij mijn buik een uur lang, ik zag de maan door het raam en ik zei: 'Le lune.'

Thierry verbeterde mij: 'La lune!'

Ik had de fout niet opzettelijk gemaakt.

Natuurlijk was de maan vrouwelijk, hoe stom van mij!

Thierry vroeg of hij me lager mocht strelen.

Ik wist wat dat betekende.

Het mocht.

'Ik dacht dat je het nooit zou vragen!!'

Thierry was teder, maar te voorzichtig.

Hij verveelde mij en ik kwam niet klaar.

De musical werd een fiasco, vooral het onderwatergedeelte.

NOOIT MEER HUILEN

Een van mijn eerste leesboeken ging over een meisje dat constant huilde, en zo leerde ik het woord 'huilebalk' kennen.

Een gemeen spottend venijnig veroordelend woord.

Het meisje was dik en onwaardig en afgrijselijk.

Ze huilde altijd tussen de mensen, ze wilde dat de anderen haar tranen zouden zien.

Ze wilde aandacht en medelijden.

Op het einde van het boek werd het huilende wicht gestraft: ze kreeg een pak rammel van een bok en een grizzlybeer en ze moest hun beloven dat ze haar tranen vanaf die dag zou bedwingen en dat ze nooit meer in het openbaar zou huilen.

Ik leerde dat huilebalken verwerpelijke deerniswekkende aanstellerige schepselen waren en ik besloot om nooit meer te huilen.

Ik was nooit een grote huiler geweest, volgens mijn moeder huilde ik zelfs te weinig.

Ze maakte zich zorgen om mijn tranen die maar niet kwamen.

Toen mijn eerste kat Zeppo stierf leek ik onbewogen en gevoelloos.

Ik was nochtans kapot van verdriet, maar de tranen weigerden te vloeien.

Mijn moeder noemde mij een lege bikkelharde huiveringwekkende calculerende psychopaat en ze liet me achter bij haar ouders in De Panne.

Mijn grootmoeder huilde constant.

Haar tranen waren geen druppels, maar vormeloze stromen die langs haar wangen en haar nek op de grond kletterden. Op de keukentegels.

Ze huilde om banaliteiten: bedorven fruit, de brouwer die

een hersentumor had gekregen, een dode hommelt op het voetpad, de prijsstijging van haar favoriete Spaanse likeur, de verdwijning van de drogisterij in de Meeuwenlaan, een nieuwsitem over de Bende van Nijvel, een documentaire over gokverslaafde Cheyenne-indianen, de dodelijke valpartij van de schoonzus van poetsvrouw Olga (de schoonzus woonde in Malta en mijn grootmoeder had haar nooit ontmoet), een gammele afgebladderde woonboot Juanita genaamd, een grote rode opkomende zon, de vieze bloemen van Georgia O'Keeffe, de blauwe tong van de chowchow van de vereenzaamde taxidermist, enzovoort...

Mijn grootvader huilde uiteraard nooit.

Geen enkele man huilde in Europa in de jaren tachtig.

Enkel acteurs en dronkaards huilden.

Een man mocht alleen huilen op de begrafenis van zijn moeder, en dan nog...

Ik hoorde de tooghangers van herberg Le Chien Vert eens met groot ontzag spreken over de visboer van het Sloepenplein: 'Hij is zo ontzettend dapper en sterk, een held. Hij huilde zelfs niet op de begrafenis van zijn moeder!'

Ik zat naast mijn grootvader aan het tafeltje naast de verleidelijke flipperkast, en mijn grootvader riep kinderachtig en snoeverig: 'Ik heb ook niet gehuild op de begrafenis van mijn moeder.'

Maar niemand geloofde hem. Ik ook niet.

Mijn eerste bewuste tranen plengde ik op mijn vijfde, nadat mij onrecht was aangedaan: ik werd op een dag valselijk beschuldigd van de diefstal van de knutselschaar van juffrouw Nora.

Iedereen wees naar mij en schreeuwde: 'Fientje heeft de schaar gestolen, Fientje heeft de schaar gestolen, Fientje heeft de schaar gestolen...'

Ik schopte eerst woedend om me heen, maar daarna werd ik stom en somber.

En toen kwamen de tranen: druppels die in mijn mond terecht kwamen en zout smaakten.

‘Fientje is een huilebalk, Fientje is een huilebalk, Fientje is een huilebalk...’

Vernederd liep ik het klaslokaal uit, de duinen in.

De Boeman van de duinen vroeg: ‘Wat scheelt er?’

Ik vertelde hem alles en hij beweerde dat huilen geen schande was, dat hij dagelijks huilde wanneer hij naar Bach luisterde of wanneer hij een dode haas aantrof achter een Bijbelse struik.

Hij maakte pannenkoeken voor mij en ik mocht een dutje doen in zijn bed.

Maar ik kon de slaap niet vatten en ik dacht aan mijn moeder die net als haar moeder om de haverklap in huilen uitbarstte.

Maar mijn moeder huilde anders dan mijn grootmoeder.

Mijn grootmoeders tranen zag ik altijd aankomen, maar mijn moeder kon het ene moment hartelijk lachen en het volgende moment smartelijk jammeren en tranen plengen.

De tranen van mijn moeder waren bevallige ruitvormige kristallen die werden opgeslokt door haar machtige borsten, de tranen verdwenen in haar décolleté.

Mijn moeder huilde meestal om het ziekteproces van een familielid van een van haar vele klusjesmannen (een familielid dat ze van haar noch pluim kende): tranen om de MS-diagnose van het nichtje van haar Moldavische stukadoor, tranen om de mislukte harttransplantatie van de nonkel van haar sentimentele schoorsteenveger, tranen om de nakende splenectomie van de schoonvader van haar achterlijke naaister, tranen om de pancreaskanker van de zwager van haar joviale roodharige slotenmaker, tranen om het gebroken sleutelbeen van het petekind van haar sardonische touwslager, enzovoort...

Ik heb pas waardering leren krijgen voor tranen toen ik op mijn zesde samen met mijn gulzige wellustige hypocriete

katholieke diepgelovige grootvader regelmatig naar de kerk begon te gaan.

Op verschillende schilderijen stond zowel Jezus als zijn moeder afgebeeld met grote trotse tranen die parelden op hun gave ontroerende onschuldige smartelijke gelaat dat ze nooit afwenden.

Ziehier mijn pijn.

Waag het niet om weg te kijken van mijn lijden.

Van Jezus en zijn moeder leerde ik wenen.

Huilen werd wenen.

Huilen was verwend, wenen was religieus.

Huilen ging gepaard met snot en gestampvoet en rode vlekkerige wangen, maar wenen was het terrein van de verrukkelijke boetedoening en bloederige zelfkastijding en hartverscheurende opofferingen en verschroeiende extase.

In de kerk liet ik mijn tranen de vrije loop, en ook mijn grootvader weende zonder zakdoek en zonder gêne op zijn kerkstoel, tussen zijn Poolse minnares en zijn favoriete kleinkind (ik).

Toen ik op mijn tiende bij mijn moeder en mijn sombere mompelende hypochondrische stiefvader in de Baudelostaat in Gent ging wonen droogden mijn tranen vanzelf.

Mijn moeder en mijn stiefvader waren pedante agressieve onverbeterlijke verbeten atheïsten.

Ik ging elke zaterdagavond op eigen houtje naar de Sint-Jacobskerk, maar de tranen bleven uit.

Ik was ontgoocheld in mezelf.

Mijn eerste tranen in Gent vergoot ik nadat ik een klein zwart hondje zag aangereden worden door een taxi op een kruispunt in de Belfortstraat.

Mijn moeder was bij me en ze vond het raar dat ik tranen vergoot om een hondje dat ik niet kende.

Maar het beestje had erbarmelijk gekermd en het was door merg en been gegaan.

Ik wilde vanaf dan een klein zwart hondje.

Het zou Otto heten naar Otto Dix.

Ik kreeg een schuchtere schildpadkat uit Zaffelare, Jacqueline genaamd.

Ik leerde houden van Jacqueline en ik weende toen ze wegliep, maar een week later kwam ze terug.

Nu spring ik even vooruit: in 2004 leerde ik de oude kruisboogschutter kennen.

Hij was tweeënzeventig toen ik hem leerde kennen en hij huilde ongegeneerd.

Hij huilde meestal om dingen die hij had meegemaakt als militair in Congo: de andere militairen hadden zijn onafscheidelijke penseelaapje vergiftigd met kinine, een psychotische para had zijn tamme sprinkhaan vermorzeld met een barkruk, de ruggengraat van zijn beste vriend had de speer opgevangen die voor de oude kruisboogschutter bestemd was, een zwarte man had hem aangevallen met een machete en hij had de zwarte man moeten doodschieten, en nog een zwarte man, en nog een zwarte man, en nog een zwarte man, en nog een zwarte man, en nog een zwarte man...

In het huis van de oude kruisboogschutter werd wenen opnieuw huilen.

Maar ik deed aanvankelijk niet mee.

De oude kruisboogschutter beschuldigde me van hardvochtigheid, hij noemde me een kil serpent.

We bekeken films tezamen en ook tijdens de films huilde de oude kruisboogschutter regelmatig.

Hij zei trots: 'Ik ben gevoelig. Kijk, ik huil! Ik huil want ik ben zo ontzettend gevoelig. Andere mensen zijn bot en ruw, ze hebben eelt op hun ziel. Ik niet, ik ben teer en ik kan geen leed aanzien.'

De sentimentele huilbuien van de oude kruisboogschutter waren een zware beproeving en hebben menige film verbrod voor mij.

Maar toen ik in 2017 stevig begon te drinken, toen ik verslaafd raakte aan alcohol, toen huilde ook ik.

Ik huilde constant.

Ik huilde wanneer ik een liedje van Billy Joel op de radio hoorde, ik huilde wanneer ik een foto van een dier in gevangenschap zag, ik huilde toen de ontslagen kraanmachinist me vertelde dat zijn dochter was verkracht door haar tekenleraar, ik huilde omdat de herfstzon te rood en te herfstig was, ik huilde omdat niemand het talent van Vincent van Gogh had erkend tijdens zijn leven, ik huilde omdat iedereen bleef hameren op die ene misstap van Roman Polanski, ik huilde omdat de kameleon op de vensterbank van café Monte Carlo zo'n melancholische oogopslag had, ik huilde omdat mijn zusje Zoë ongelukkig was over haar neus, ik huilde nadat ik een profetische glasblazer zag struikelen over de verpakking van een tuinschaar, ik huilde toen mijn grootmoeder in een bejaardentehuis werd weggestopt en haar huis werd leeggeplunderd door mijn inhalige tantes, ik huilde omdat ik besepte dat ik nooit onbekommerd op het strand in juli een roman van Stephen King zou kunnen lezen, ik huilde omdat ik het niet kon verdragen dat sommige intellectuelen zo neerbuigend deden over de magistrale romans van Stephen King, ik huilde omdat mijn bastaardhondje Bernard afstandelijk en eigengereid was, enzovoort...

Ondertussen drink ik niet meer.

Ik ween één keer per jaar.

De sessie duurt zes uur en ik ween zonder ooggetuigen.

Zal ik wenen wanneer de oude kruisboogschutter de pijp aan Maarten geeft?

Uiteraard!

Ik zal weeklagen en mezelf op de grond werpen en snotteren en grienen en misschien zelfs een gebalde vuist naar de hemel richten en God vervloeken.

Ik zal langer wenen dan zes uur.
Maar ik zal niet naar een fles alcohol grijpen.